

WBV POORTUGAAL

NADER ONDERZOEK ECOLOGIE WET NATUURBESCHERMING SCHUTSKOOIWIJK POORTUGAAL

20 OKTOBER 2022



WSP NEDERLAND B.V.
RINGWADE 41
3439 LM NIEUWEGEIN

+31 (0)88 910 20 00
[wsp.com](https://www.wsp.com)

PROJECTNUMMER
SOB018756

DOCUMENTNUMMER
SOB018756.RAP001NO, versie 001

COLOFON

RAPPORTHISTORIE

1	20 oktober 2022	Oplevering conceptversie
1		Oplevering definitieve versie

VERANTWOORDING

WBV Poortugaal
Dhr. H van Heusden
Dorpsstraat 80
3171 EH Poortugaal

CONTACTGEGEVENS

WSP Nederland B.V.
De heer M. Koster
Tel: +31 82097167
E: matthias.koster@wsp.com

AUTORISATIE

PROJECTNUMMER	DOCUMENTNUMMER	VERSIE	STATUS
SOB018756	SOB018756.RAP001NO	001	Concept

OPGESTELD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF
B. van Eijk	Junior adviseur ecologie	05 oktober 2022	

GEVERIFIEERD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF
Matthias Koster	Medior adviseur ecologie	10 oktober 2022	

GOEDGEKEURD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF
Matthias Koster	Medior adviseur ecologie	20 oktober 2022	

INHOUDS- OPGAVE

1	INLEIDING	4
2	WETTELIJK KADER	5
3	PLANGEBIED	7
3.1	Huidige situatie	7
3.2	Planontwikkeling	8
4	ONDERZOEKSOPZET EN METHODE	10
4.1	Afbakening opzet	10
4.1.1	Locatie	10
4.1.2	Achtergrond te onderzoeken soorten	11
4.2	Onderzoeksopzetten	11
4.2.1	Huismus	11
4.2.2	Gierzwaluw	12
4.2.3	Vleermuizen	12
5	RESULTATEN NADER ONDERZOEK	14
5.1	Huismus	14
5.2	Gierzwaluw	15
5.2.1	Overige soorten	15
5.3	Vleermuizen	16
5.3.1	Gewone dwergvleermuis	16
5.3.2	Laatvlieger	17
5.3.3	Ruige dwergvleermuis	17
5.4	Omgevingscheck	17
5.4.1	Vleermuizen	17
6	EFFECTBEOORDELING EN AANBEVELINGEN	18
6.1	Effectbeoordeling	18
6.1.1	Huismus	18
6.1.2	Gierzwaluw	18
6.1.3	Vleermuizen	19
6.1.4	Overige soorten	19
6.1.5	Geldigheid onderzoeksgegevens	19
7	CONCLUSIE	20
	LITERATUUR	21
	BIJLAGE 1	23
	WETGEVING EN BELEID	23

1 INLEIDING

In opdracht van WBV Poortugaal, heeft WSP Nederland B.V. een QuickScan Ecologie uitgevoerd voor het plangebied ter plaatse van Schutskooiwijk te Poortugaal. Het project betreft de sloop van de huidige bebouwing (108 woningen) tussen de Kerkachterweg en de achterzijde van de Repelstraat, weergegeven in figuur 3.2. Op deze locatie is reeds een QuickScan ecologie uitgevoerd (WSP Nederland BV, kenmerk SOB018756.RAP001NT 001 Definitief, versie 001, d.d. 9 mei 2022).

Het doel van het nader onderzoek is het onderzoeken van de functionaliteit van het plangebied en het omliggende gebied voor vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Deze gegevens zijn noodzakelijk om inzicht te verkrijgen of de geplande ontwikkelingen strijdig zijn met de soortbescherming van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb, zie bijlage 1). In geval van te verwachten knelpunten tussen één van de soorten en de voorgenomen werkzaamheden, wordt aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn en welke mitigerende (verzachtende maatregelen) en/of compenserende maatregelen van toepassing kunnen zijn. Indien in het plangebied en/of het gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden geen exemplaren van de eerdergenoemde soorten aanwezig zijn en wanneer het plangebied geen functie heeft voor deze soorten is het aanvragen van een ontheffing en het nemen van soortgerichte maatregelen niet noodzakelijk. Wel blijven te allen tijde de algemene beschermende bepalingen van kracht in de zin van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb).

WSP Nederland B.V. is door Kiwa gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van WSP Nederland B.V. zijn VCA gecertificeerd. Daarnaast is WSP lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

WSP is actief lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Dit betekent dat medewerkers van WSP Nederland B.V. zich conformeren aan gedragscodes uitgevaardigd door het NGB. Rapporten voldoen aan de richtlijnen en standaarden die zijn opgesteld door het NGB.

WSP Nederland B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van het aanvullend onderzoek. Dit rapport is opgesteld op verzoek van Woningbouwvereniging Poortugaal.



2 WETTELIJK KADER

De Wet natuurbescherming (Wnb) voorziet in de bescherming van Europese Natura 2000-gebieden, nationale natuurgebieden (NatuurNetwerk Nederland; het NNN), planten- en diersoorten (bijlage 1). De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11), waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

In geval van overtreding van verboden zoals het opzettelijk doden van beschermde individuen, vernielen jaarrond beschermde nesten, eieren of andere beschermde leefgebieden bestaat er voor het bevoegd gezag een beginselplicht tot handhaving. Dat kan leiden tot bestuursrechtelijke maatregelen in de vorm van een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom of een BSBm (Bestuurlijke strafbeschikking milieu). Overtreding van deze verboden is bovendien een economisch delict en kan leiden tot strafrechtelijke vervolging.

Soortenbescherming

In de Wnb onderdeel soortenbescherming zijn, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten (tabel 2.1).

Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Binnen de categorie andere beschermde soorten (ook wel nationaal beschermde soorten) hebben provincies de bevoegdheid om eigen beleid te voeren.

Tabel 2.1: Op hoofdlijn verboden per beschermingsregime

Soorten	Artikel Wnb	Verboden
Vogelrichtlijn	3.1	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk vernielen, wegnemen of beschadigen van nesten/eieren Lid 3. Eieren rapen/onder zich hebben Lid 4 & 5. Opzettelijk verstoren (indien van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding)
Habitatrichtlijn soorten uit bijlage I en II van de Bern conventie en bijlage I van de Bonn conventie	3.5	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk verstoren Lid 3. Eieren te rapen of vernielen Lid 4. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen Lid 5. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten
Andere beschermde soorten	3.10	Lid 1 a. Opzettelijk doden/vangen van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in bijlage van de wet onderdeel A)
		Lid 1 b. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van soorten (als bedoeld in bijlage van de wet onderdeel A)
		Lid 1 c. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten (als bedoeld in bijlage van de wet onderdeel B)

Gebiedsbescherming

Het onderdeel gebiedsbescherming van de Wnb voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen.

Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden vastgelegd. Onder de planologische bescherming vallen onder andere weidevogelgebieden en het NatuurNetwerk Nederland (NNN). De bescherming van het NNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid.

Provincies hebben de bevoegdheid om eigen beleid te voeren met betrekking tot de NNN-gebieden binnen de provinciegrens. De provincie Utrecht heeft geen extra eigen beleid met betrekking tot het NNN binnen haar provinciegrens.

3 PLANGEBIED

3.1 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied (zie figuur 3.1) is gelegen in de Zuid-Hollandse plaats Poortugaal, en bevindt zich in het noordwestelijke deel van het dorp. De wijk kenmerkt zich door bebouwing die gebouwd is de jaren '50-'60. Het betreft rijtjeswoningen met een diepe, hoofdzakelijk, groene achtertuin. Voortuinen zijn niet aanwezig. De bebouwing is aan de voorzijde begrenst door het trottoir en de weg met parkeerplaatsen. De bebouwing bevat geen open stootvoegen. Op meerdere kopse kanten loopt de buitenmuur over in de dakpannen. De dakpannen hangen hier dus niet over de buitenmuur. De ruimtes aan deze kopse kanten tussen de dakpannen en de buitenmuur zijn opgevuld met cement. Daarentegen zijn ook kopse kanten aanwezig waar de dakpannen wel over de buitenmuur heen hangen. De ruimtes tussen de buitenmuur en dakpannen zijn hier niet opgevuld met cement. Diepe ruimtes in de muren door verwerking zijn niet aanwezig. Eveneens zijn geen ruimtes aanwezig tussen het voegsel de kozijnen van de ramen en deuren. Enkele dakpannen liggen enigszins los en bieden hierdoor toegang tot de onderliggende ruimte. Hetzelfde geldt voor de loden beplating rondom de schoorstenen. De woningen bevatten geen vogelschroot. Alle woonrijtjes bevatten schoorstenen die aan de bovenzijde op meerdere locaties open zijn.



Figuur 3.1: Locatie van het plangebied



Figuur 3.2: Foto impressie plangebied. 1. Impressie groene tuinen binnen het plangebied 2. Impressie tuinen binnen het plangebied 3. Overhangende dakpannen kopse gevels 4. Versteende delen binnen het plangebied 5. Overhangende dakpannen plangebied 6. Impressie straatbeeld plangebied 7. Impressie paden plangebied met aangrenzend de tuinen 8. Impressie aanwezige daken binnen het plangebied

3.2 PLANONTWIKKELING

Het project betreft de sloop van de huidige bebouwing (108 woningen) tussen de Kerkachterweg en de achterzijde van de Repelstraat (even nummers) zoals weergegeven in figuur. Na de sloop vindt realisatie van nieuwbouw plaats (zie figuur 3.3). Het voornemen is om de werkzaamheden in 2023 uit te voeren.



Figuur 3.3 de geplande nieuwbouw

4 ONDERZOEKSOPZET EN METHODE

Dit hoofdstuk start met een de afbakening van het onderzoek in zowel de omvang van het onderzochte gebied. Daarna volgt de omschrijving van de onderzoeksopzet voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

4.1 AFBAKENING OPZET

4.1.1 LOCATIE

Tijdens het onderzoek is tevens de directe omgeving onderzocht. De omgeving moet globaal meegenomen worden om te bepalen wat de lokale instandhouding is van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Daarnaast wordt dit eveneens meegenomen om te beoordelen of geschikte alternatieve locaties zijn om verblijfplaatsen, maar ook foerageergebied voor deze soorten (als nodig) te compenseren. De onderzochte omgeving staat met een witte omkadering weergegeven in figuur 4.1, onder het omgevingsonderzoek valt aangrenzend groen en watergangen die een functie als (essentieel) foerageergebied kan hebben.



Figuur 4.1: Locatie van het werkgebied (wit omlijnd). Ondergrond: GoogleEarth.

Op basis van de resultaten van de uitgevoerde Natuurtoets (WSP Nederland BV, SOB018756.RAP001NT 001 Definitief, versie 001, d.d. 9 mei 2022) is in het plangebied het voorkomen van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen (laatste soortgroep voor verblijfplaatsen) onderzocht. Tijdens het aanvullend natuuronderzoek komt naar voren of sprake is van vaste verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied behorende bij vaste verblijfplaatsen van deze soorten.

4.1.2 ACHTERGROND TE ONDERZOEKEN SOORTEN

Huismus

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Huismussen zijn uitgesproken standvogels. Dit betekent dat ze zich - het hele jaar door - niet meer dan enkele honderden meters van de broedplaats verwijderen. In het broedseizoen blijven ze in de buurt van de broedplaats. Huismussen zijn sociale dieren: broeden, foerageren, baltsen, stofbaden nemen, slapen en uitzwermen na de broedperiode zijn allemaal activiteiten die in groepsverband plaatsvinden. De huismus komt tot broeden in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen zijn in West-Europa sterk geassocieerd met mensen. Het zijn doorgaans (semi-) koloniebroeders, afhankelijk van het aanbod van nestgelegenheid. Een groot aanbod leidt min of meer tot kolonievorming. Ze wonen met verschillende koppels samen en zijn heel plaats getrouw. Gierzwaluwen gebruiken vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. De gierzwaluw is een uitgesproken zomervogel en is vrijwel uitsluitend van april tot en met oktober in Nederland aanwezig.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn door heel Nederland aan te treffen. Het functionele leefgebied van vleermuizen bestaat uit een netwerk van verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen zijn onderling met elkaar verbonden door middel van lijnstructuren die als oriëntatie maar dus ook geleiding fungeren voor vleermuizen. Door een groot netwerk aan verblijfplaatsen hebben, vindt de nodige uitwisseling en gebruik in tijd en periode van deze verblijfplaatsen plaats. Hierdoor is onderscheid te maken in winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen.

4.2 ONDERZOEKSOPZETTEN

4.2.1 HUISMUS

Tijdens het verkennende veldbezoek (QuickScan) is vastgesteld dat mogelijke verblijfplaatsen van de huismus in het plangebied aanwezig zijn. Voor het onderzoek naar huismussen is gebruik gemaakt van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). In dit document is aangegeven hoeveel inzet noodzakelijk is, welke onderzoeksmethode dient te worden toegepast en in welke tijd van het jaar het beste kan worden onderzocht. Alle veldinventarisaties zijn door deskundige ecologen uitgevoerd op geschikte dagen in de juiste periode voor de soorten, zodat de gegevens voldoen aan de geldende normen zoals opgesteld in de protocollen en soort specifieke documenten (zie tabel 4.1) Overdag zijn twee veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei uitgevoerd. Deze zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (0-3 Bft, droog weer). De omstandigheden van de voor dit onderzoek uitgevoerde veldbezoeken zijn weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1: Uitgevoerde veldbezoeken en weeromstandigheden.

DATUM	TIJD	TEMP.	WIND	BEWOLKING/ NEERSLAG	UITGEVOERD DOOR
15-04-2022	06:00- 08:00	13°C	2 Bft	Half bewolkt/geen neerslag	Matthias Koster
10-05-2022	06:30- 08:30	15°C	3 Bft	onbewolkt/geen neerslag	Bart van Eijk

4.2.2 GIERZWALUW

Tijdens het verkennende veldbezoek (QuickScan) is vastgesteld dat mogelijke verblijfplaatsen van de gierzwaluw in het plangebied aanwezig zijn. Voor het onderzoek naar gierzwaluwen is gebruik gemaakt van het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017). In dit document is aangegeven hoeveel inzet noodzakelijk is, welke onderzoeksmethode dient te worden toegepast en in welke tijd van het jaar het beste kan worden onderzocht. Alle veldinventarisaties zijn door deskundige ecologen uitgevoerd op geschikte dagen in de juiste periode voor de soorten, zodat de gegevens voldoen aan de geldende normen zoals opgesteld in de protocollen en soort specifieke documenten (zie tabel 4.2) In de periode 15 mei t/m 15 juli zijn drie avondbezoeken uitgevoerd. De omstandigheden van de voor dit onderzoek uitgevoerde veldbezoeken zijn weergegeven in tabel 4.2.

Tabel 4.2: Uitgevoerde veldbezoeken en weeromstandigheden.

DATUM	TIJD	TEMP.	WIND	BEWOLKING/ NEERSLAG	UITGEVOERD DOOR
31-05-2022	20:30- 21:30	22°C	2 Bft	Helder/geen neerslag	Bart van Eijk
20-06-2022	20:30- 22:00	23°C	1 Bft	onbewolkt/geen neerslag	Danny van den Heuvel
07-07-2022	20:30- 22:00	23°C	1 Bft	onbewolkt/geen neerslag	Danny van den Heuvel

4.2.3 VLEERMUIZEN

Tijdens het verkennend onderzoek zijn meerdere potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen aangetroffen. Voor het onderzoek naar vleermuizen is gebruik gemaakt van het vleermuisprotocol (Netwerk Groene bureaus, versie 2021). In dit document is per vleermuissoort en type verblijfplaats aangegeven hoeveel inzet noodzakelijk is, welke onderzoeksmethode dient te worden toegepast en in welke tijd van het jaar het beste kan worden onderzocht. Alle veldinventarisaties zijn door deskundige ecologen uitgevoerd op geschikte dagen in de juiste periode voor de soorten, zodat de gegevens voldoen aan de geldende normen zoals opgesteld in de protocollen en soort specifieke documenten (zie tabel 4.3).

De aanwezigheid en het gebruik van het plangebied door vleermuizen is onderzocht met behulp van detectieapparatuur: Petterson DX240, Elekon Batlogger M en warmtebeeldcamera's. Met deze opnameapparatuur (Batlogger M / Ediol) worden waargenomen geluiden digitaal vastgelegd. Hierdoor is analyse van de opgenomen vleermuisgeluiden met behulp van software mogelijk; zoals Elekon BatExplorer en/of Petterson Batsound.

Verblijfplaatsen

Conform het vleermuisprotocol, de gebiedsgrootte en -kenmerken zijn in totaal vier veldbezoeken uitgevoerd:

- In de periode van 15 mei tot 15 juli hebben drie veldbezoeken plaatsgevonden. Twee bezoeken zijn in de avond uitgevoerd (vanaf zonsondergang). Eén onderzoek is in de ochtend uitgevoerd (voor zonsopgang). Vanwege de grootte van het plangebied is het veldbezoek door vier ecologen uitgevoerd. In deze periode wordt vastgesteld of er zomerverblijfplaatsen en/of kraamverblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn.
- In de periode van half augustus tot eind september zijn twee veldbezoeken uitgevoerd. Waarbij beide veldbezoeken rond middernacht zijn uitgevoerd. Deze zijn erop gericht om de aanwezigheid van zomer- en paarverblijfplaatsen vast te stellen. Het eerste bezoek hiervan is door twee ecologen uitgevoerd. Het tweede bezoek is door één ecooloog uitgevoerd.

Tabel 4.3: Uitgevoerde veldbezoeken en weeromstandigheden.

DATUM	TIJD	TEMP.	WIND	BEWOLKING/ NEERSLAG	UITGEVOERD DOOR
31-05-2022	21:30- 23:30	19°C	2 Bft	onbewolkt/geen neerslag	Bart van Eijk, Tom Zeegers, Matthias Koster, Veerle Tuijnman
24-06-2022	03:20- 05:20	23°C	2 Bft	onbewolkt/geen neerslag	Bart van Eijk, Danny van den Heuvel, Matthias Koster, Tom Zeegers
07-07-2022	22:00- 00:00	17 °C	3 Bft	Half bewolkt/geen neerslag	Bart van Eijk, Danny van den heuvel, Matthias Koster, Veerle Tuijnman
16-08-2022	22:45:- 00:45	15°C	1 Bft	Onbewolkt/geen neerslag	Tom Zeegers, Danny van den Heuvel
19-09-2022	22:45:- 00:45	12°C	2	Bewolkt/geen neerslag	Danny van den Heuvel

5 RESULTATEN NADER ONDERZOEK

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen van het onderzoek verwoord.

5.1 HUISMUS

Zowel tijdens het verkennend onderzoek als gedurende de verschillende aanvullende onderzoeken is vastgesteld dat in het plangebied meerdere verblijfplaatsen van de huismus aanwezig zijn. Gedurende het gehele veldonderzoek in 2022 zijn 22 verblijfplaatsen en drie verzamelplaatsen van de huismus waargenomen binnen het plangebied. Daarnaast zijn ten zuiden van het plangebied ook nog acht verblijfplaatsen waargenomen. De verblijfplaatsen in het plangebied bevonden zich voornamelijk aan weerszijden van de Schutskooistraat. De verblijfplaatsen bevinden hier zowel aan de voorzijde als de achterzijde van de woningen. Daarnaast zijn de drie verzamelplekken aangetroffen ten westen (1 verzamelplek) en ten oosten (2 verzamelplekken) van de Schutskooistraat.



Figuur 5.1: Aangetroffen functionaliteiten (verblijfplaatsen) huismus in het plangebied en de omgeving van het plangebied.

5.2 GIERZWALUW

Gedurende de verschillende aanvullende onderzoeken is vastgesteld dat in het plangebied meerdere verblijfplaatsen van de gierzwaluw aanwezig zijn (figuur 5.2). Gedurende het gehele veldonderzoek in 2022 zijn zeventien verblijfplaatsen waargenomen binnen het plangebied. De verblijfplaatsen in het plangebied bevonden zich aan beide kanten van de Schutskooistraat en de oostzijde van de Repelstraat. Hier zijn verblijfplaatsen aangetroffen aan zowel de voorzijde als de achterzijde van de woningen. Alle verblijfplaatsen bevinden zich onder de eerste panlat. Hierdoor vallen de gierzwaluwen als het ware eerst in de dakgoot voordat deze wegvliegen.



Figuur 5.2: Aangetroffen functionaliteiten (verblijfplaatsen) gierzwaluw in het plangebied en de omgeving van het plangebied.

5.2.1 OVERIGE SOORTEN

In het plangebied zijn meerdere verblijfplaatsen van de kauw aangetroffen. De kauw is een koloniebroeder die onder de algemene broedvogels valt. Daarnaast zijn tijdens de verschillende onderzoeken meerdere egels in het plangebied aangetroffen, waaronder parende egels.



Figuur 5.3: Aangetroffen functionaliteiten (verblijfplaatsen) kauw in het plangebied en de omgeving van het plangebied.

5.3 VLEERMUIZEN

5.3.1 GEWONE DWERGVLEERMUIS

De gewone dwergvleermuis is tijdens de meeste uitgevoerde veldbezoeken waargenomen. Hierbij zijn de volgende constatering gedaan. De waargenomen verblijfplaatsen zijn ingetekend in figuur 5.3. Tijdens de veldbezoeken ten behoeve van verblijfplaatsen is naar voren gekomen dat in het plangebied zes zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bevinden. Deze zomerverblijfplaatsen bevinden zich aan de Schutskooistraat ten hoogte van nummer 22, aan de Vlasstraat nummer 3 en 19 en aan de Repelstraat nummer 16, 18 en 22. Daarnaast is naar voren gekomen dat er in het plangebied meerdere paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bevinden. In de paarperiode zijn (drie) paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Aangezien baltsende mannetjes van de gewone dwergvleermuis al vliegend baltsen, is het vaststellen van de exacte locatie van de verblijfplaats niet mogelijk. Daarom wordt de verblijfplaats bij bandering aangegeven in figuur 5.3.

Tabel 5.1: Aangetroffen verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis.

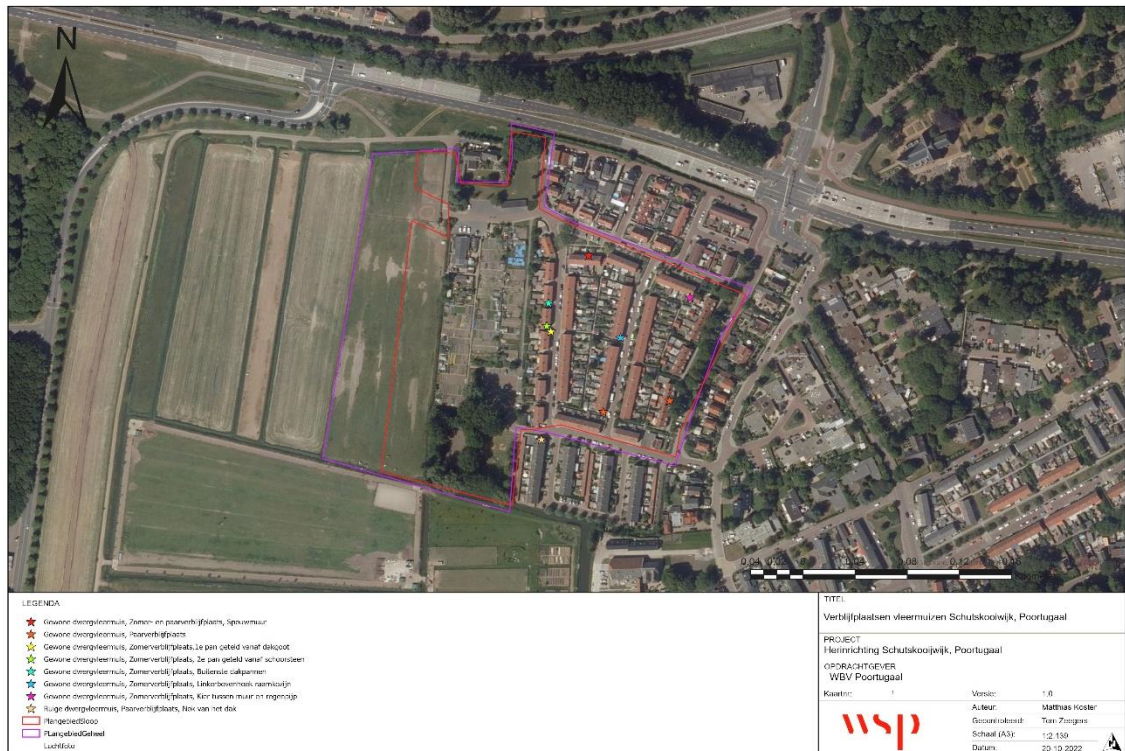
DATUM VELDBEZOEK	FUNCTIE	AANTAL	VERBLIJFPLAATS IN
31-05-2022	Zomerverblijfplaats	1	Opening regenpijp
07-07-2022	Zomerverblijfplaats	1	Kantpan aan kopse kant
19-07-2022	Zomerverblijfplaats	3	Raam en kantpannen
15-08-2022	Paarverblijfplaats	2	Onbekend
20-09-2022	Paarverblijfplaats	1	Onbekend

5.3.2 LAATVLIAGER

Tijdens de veldbezoeken is naast de gewone dwergvleermuis ook incidenteel drie keer de laatvliager waargenomen. De waarneming had betrekking op overvliegende individuen. Deze exemplaren vertoonden geen binding met het plangebied.

5.3.3 RUIGE DWERGVLEERMUIS

Tijdens de veldbezoeken is naast de gewone dwergvleermuis ook incidenteel de ruige dwergvleermuis waargenomen. De waarnemingen (op 15 augustus en 20 september 2022) hadden betrekking op een foeragerend individu en een paarverblijfplaats. Deze waarnemingen zijn net buiten het plangebied gedaan. Ondanks het feit dat de veldbezoeken in de paarperiode in de piekactiviteit (hoogste activiteit in de paarperiode) en rond middernacht zijn uitgevoerd, zijn geen verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis niet aangetroffen binnen het plangebied. Paarverblijfplaatsen van de soort kunnen dan ook binnen het plangebied worden uitgesloten. Daarentegen is een paarverblijfplaats in de nok van het dak van een woning direct grenzend aan het plangebied aangetroffen.



Figuur 5.3: Aangetroffen verblijfplaatsen vleermuizen in het plangebied en de omgeving van het plangebied.

5.4 OMGEVINGSCHECK

5.4.1 VLEERMUIZEN

Het plangebied wordt door gewone dwergvleermuizen gebruikt als verblijfplaats. De sloop van de woningen leidt tot het verdwijnen van de aanwezige (negen) verblijfplaatsen in het plangebied. Het functionele leefgebied van vleermuizen wordt, ondanks het feit dat in de omgeving gelijkwaardige bebouwing aanwezig is hierdoor aangetast. De lijnstructuren in de directe omgeving blijven behouden. Hierdoor is functioneel leefgebied voor vleermuizen in overvloed aanwezig.

6 EFFECTBEOORDELING EN AANBEVELINGEN

Het voornemen is om in 2023 de werkzaamheden uit te voeren. De werkzaamheden hebben mogelijk effect op zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. In dit nader onderzoek zijn de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op vaste verblijfplaatsen van de eerdergenoemde soorten/soortgroepen beoordeeld.

6.1 EFFECTBEOORDELING

6.1.1 HUISMUS

Huismussen vallen onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijnsoorten

Verblijfplaatsen

Tijdens het aanvullend onderzoek is vastgesteld dat meerder woningen in gebruik zijn als verblijfplaats/nestplaats door de huismus. Ten aanzien van de 22 verblijfplaatsen van de huismus dienen mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Voor elk verloren verblijfplaats dienen volgens het Kennisdocument Huismus twee kasten opgehangen te worden als mitigatie. Dit betekent dat voor deze casus minimaal 44 tijdelijke nestkasten geplaatst dienen te worden. Deze mitigatie dient in 2022 uitgevoerd te worden. Ten aanzien van de permanente voorzieningen dienen minimaal 44 permanente nestkasten in de nieuwbouw gerealiseerd worden. Eveneens kan als aanvullende maatregelen het vrijhouden van de ruimte tot de eerste pannenlat uitgevoerd worden.

De voorgenomen werkzaamheden leiden dan ook tot overtreding van verbodsartikel 3.5, lid 1 (Opzettelijk doden/vangen) en 4 (Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen). Mitigerende maatregelen zijn dan ook noodzakelijk. Deze mitigerende maatregelen hebben betrekking op het realiseren van nieuwe verblijfplaatsen voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop van de bebouwing. Dit dient minimaal 3 maanden voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop plaats te vinden. Doordat de daadwerkelijke sloop in 2023 gaat plaatsvinden, betekent dat de plaatsing van de kasten zo snel mogelijk moet plaats vinden en binnen 2022. De daadwerkelijke werkwijze en locaties van de te plaatsen kasten wordt vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Een ontheffingsaanvraag is noodzakelijk.

6.1.2 GIERZWALUW

Gierzwaluwen vallen onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijnsoorten

Verblijfplaatsen

Tijdens het aanvullend onderzoek is vastgesteld dat meerdere woningen in gebruik zijn als verblijfplaats door de gierzwaluw. Ten aanzien van de 17 verblijfplaatsen van de gierzwaluw dienen mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Voor elk verloren verblijfplaats dienen volgens het Kennisdocument gierzwaluw minimaal vijf tijdelijke nestkasten opgehangen te worden als mitigatie. Dit betekent dat voor deze casus minstens 82 kasten geplaatst dienen te worden. Deze mitigatie dient in 2022 uitgevoerd te worden. Ten aanzien van de permanente voorzieningen dienen minimaal 44 permanente nestkasten in de nieuwbouw gerealiseerd worden.

De voorgenomen werkzaamheden leiden dan ook tot overtreding van verbodsartikel 3.5, lid 1 (Opzettelijk doden/vangen) en 4 (Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen).

Mitigerende maatregelen zijn dan ook noodzakelijk. Deze mitigerende maatregelen hebben betrekking op het realiseren van nieuwe verblijfplaatsen voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop van de bebouwing. Dit dient minimaal 3 maanden voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop plaats te vinden. Doordat de daadwerkelijke sloop in 2023 gaat plaatsvinden, betekent dat de plaatsing van de kasten zo snel mogelijk moet plaats vinden en binnen 2022. De daadwerkelijke werkwijze en locaties van de te plaatsen kasten wordt vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Een ontheffingsaanvraag is noodzakelijk.

6.1.3 VLEERMUIZEN

Vleermuizen vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijnsoorten.

Verblijfplaatsen

Tijdens het aanvullend onderzoek is vastgesteld dat meerdere woningen in gebruik zijn als zomer- en/of paarverblijfplaats door de gewone dwergvleermuis. Het gaat hierbij om 6 zomer- en 3 paarverblijfplaatsen. Ten aanzien van deze verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuizen dienen mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Voor elk verloren verblijfplaats dienen volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis vier tijdelijke kasten opgehangen te worden als mitigatie. Dit betekent dat voor deze casus 40 tijdelijke kasten geplaatst dienen te worden. Deze mitigatie dient in 2022 uitgevoerd te worden. Ten aanzien van de permanente voorzieningen dienen minimaal 44 permanente vleermuiskasten in de nieuwbouw gerealiseerd worden.

De voorgenomen werkzaamheden leiden dan ook tot overtreding van verbodsartikel 3.5, lid 1 (Opzettelijk doden/vangen) en 4 (Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen). Mitigerende maatregelen zijn dan ook noodzakelijk. Deze mitigerende maatregelen hebben betrekking op het realiseren van nieuwe verblijfplaatsen voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop van de bebouwing. Dit dient minimaal 3 maanden voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop plaats te vinden. Doordat de daadwerkelijke sloop in 2023 gaat plaatsvinden, betekent dat de plaatsing van de kasten zo snel mogelijk moet plaats vinden en binnen 2022. De daadwerkelijke werkwijze en locaties van de te plaatsen kasten wordt vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Een ontheffingsaanvraag is noodzakelijk.

6.1.4 OVERIGE SOORTEN

De sloop van de bewoningen leidt tot het verlies van minimaal 8 verblijfplaatsen. De soort is mobiel genoeg om ergens anders te vestigen. Echter ten aanzien van de biodiversiteit adviseert WSP om voor deze soort in de nieuwbouw verblijfplaatsen te realiseren.

Daarnaast zijn zoals eerder aangegeven meerdere egels in het plangebied aangetroffen. De egel heeft het door verstedelijking en hiermee de afname van het groen en meer wegen het zwaar in Nederland. Ten aanzien van het behoud van de egel adviseert WSP om voor deze soort in de nieuwbouw functioneel leefgebied (verblijfplaatsen en foerageergebied) te realiseren.

6.1.5 GELDIGHEID ONDERZOEKSgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”*

7 CONCLUSIE

Soortenbescherming

In dit Nader onderzoek is het volgende geconcludeerd:

Huisemus

- Ontheffingsaanvraag noodzakelijk
- Mitigerende tijdelijke maatregelen dienen in 2022 geplaatst te worden
- Werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol.

Gierzwaluw

- Ontheffingsaanvraag noodzakelijk
- Mitigerende tijdelijke maatregelen dienen in 2022 geplaatst te worden
- Werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol.

Vleermuizen

- Ontheffingsaanvraag noodzakelijk
- Mitigerende tijdelijke maatregelen dienen in 2022 geplaatst te worden
- Werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol.

Overige soorten (kauw en egel)

- Mitigerende maatregelen treffen ten behoud van beide soorten in het gebied
- Ten aanzien van het behoud van de biodiversiteit functioneel leefgebied voor beide soorten (verblijfplaatsen en foerageergebied) realiseren in de nieuwe situatie (vrijblijvend advies)

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”*

LITERATUUR

Bij12, 2017, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*

Bij12, 2017, Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*

Bij12, 2022, Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*

NDFF, 2022. Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF, NDFF – ndff-ecogrid.nl

WSP, 2022, Quicksan Schutskooiwijk

Internetbronnen:

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

www.zoogdiervereniging.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

OVERZICHT BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Bijlage Wetgeving en beleid

BIJLAGE 1

WETGEVING EN BELEID

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) vervangt sinds 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wnb richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wnb zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wnb zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wnb zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wnb een vergunningensysteem opgenomen. Hieraan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wnb wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale

natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor Rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wnb gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is erop gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wnb opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1). Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wnb de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 3: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 4: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wnb (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
- lid 1d: Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Nesten

De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

NatuurNetwerk Nederland

Het NatuurNetwerk Nederland (NNN; voormalige ecologische hoofdstructuur, EHS) is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat in de basis gevormd wordt door de al bestaande natuur, zoals duinen, heiden, bossen, meren en landgoederen. Aanvullend hierop worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, bijvoorbeeld op gronden die eerst voor landbouw gebruikt werden. Ecologische natuurverbindingen verbinden deze gebieden met elkaar.

In het NNN liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 nationale parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen. Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling (spelregels EHS) van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in deze gebieden het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien de voorgenomen planontwikkeling met bijbehorende ingreep/ingrepen niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden, tenzij het onderstaande van toepassing is.

Saldobenadering

In die gevallen waarbij het instrument saldobenadering van toepassing is hoeft het 'nee, tenzij'-afwegingskader niet doorlopen te worden en is ook geen sprake van compensatie, zoals bij ingrepen onder het 'nee, tenzij'-regime.

Harde eis hierbij is wel dat aan alle voorwaarden voor het toepassen van de saldobenadering wordt voldaan. Alleen dan is immers per saldo winst voor het NNN gegarandeerd. Is dit niet het geval dan geldt onverkort het 'nee, tenzij'-regime.

Beoordeling van effecten van een ingreep op het NNN

Voor de beoordeling van de effecten van een ingreep en bij het nader invullen van de begrippen: 'geen nettoverlies', 'behoud van ambitie', 'versterking van het NNN' en 'kwaliteitsslag' zijn de volgende aandachtspunten ten aanzien van natuurkwaliteit belangrijk:

- zowel de actuele natuurwaarden als het vastgelegde natuurdoel zijn relevant;
- natuurwaarden worden primair afgemeten aan doelsoorten en natuurlijkheid (de kwaliteitscriteria van natuurdoeltypen);
- behoud en ontwikkeling van natuurwaarden zijn afhankelijk van het voldoen aan een reeks van randvoorwaarden (met name bodemgesteldheid, waterkwaliteit, processen in de omgeving, minimumoppervlakte en beheer).
- significant negatieve effecten betreffen zowel natuur- als hun randvoorwaarden;
- lokale ingrepen kunnen (negatieve) effecten hebben op drie schaalniveaus: lokaal, regionaal (kerngebied van het NNN) en landelijk (hele NNN). De vervangbaarheid van natuur hangt af van meerdere ecologische aspecten alsmede relevante nationale beleidsambities.